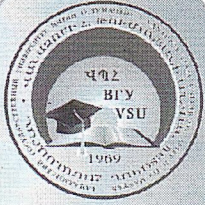


ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ  
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ



Հաստատված է ամբիոնի նիստում


Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման  
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Վ.Վ.Հարությունյան  
/Ս.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 8  
«12» դեկտեմբեր 2024 թ.

ԷԻԿ/բ-014, Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ  
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝	041301.00.6, կառավարում /դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր՝	041301.01.6, կառավարում (ըստ ոլորտի) /դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան՝	կառավարման բակալավր /բակալավր, մագիստրատուրա/
Ամբիոն՝	Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման /ամբիոնի լրիվ անվանումը/
Ուսուցման ձևը՝	հեռակա /առկա, հեռակա/
Կուրս/կիսամյակ	5-րդ / 9-րդ
Դասախոս՝	Արմինե Գևորգյան,  /անուն, ազգանուն/ Էլ. հասցե՝ aming872003@yahoo.com

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում .....	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները .....	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները .....	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները .....	
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների .....	
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը .....	
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները .....	
8.	Դասավանդման մեթոդներ .....	
9.	Ուսումնառության մեթոդները .....	
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ .....	
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ .....	
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ .....	
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ .....	
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ .....	
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ .....	
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում .....	
14.	Գնահատում .....	
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում .....	
14.2.	Հարցաշար .....	
14.3.	Գնահատման չափանիշներ .....	
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ .....	

## ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

### 1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում<sup>1</sup>.

Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ դասընթացը կարևորվում է կառավարման բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 041301.01.6 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

### 2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

#### 2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- Տարբեր երկրների տնտեսությունների օրինակներով միջազգային տնտեսական հարաբերություններ հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ժամանանակից մեթոդները վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:
- Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների տեսությունների կիրառման կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում:

#### 2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Սովորեցնել Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների տեսական հիմքերը:
- Բացատրել Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների օրինաչափությունները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների բնագավառում հետազոտություններ, ուսումնասիրություններ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների առանձնահատկությունները արդի փոփոխությունների համատեքստում:

### 3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ» դասընթացին մասնակցելու համար անհրաժեշտ են գիտելիքներ է և հմտություններ 041301.00.6, կառավարում մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող տնտեսագիտության տեսություն, կառավարում առարկաներից դասընթացներից:

---

<sup>1</sup> Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

#### 4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը<sup>2</sup> և /կամ կոմպետենցիաները.

##### 4.1. Գիտելիք

###### 4.1.1. Գիտելիք և իմացություն

- Դրսևորում է կառավարման տեսությունների, գործառույթների և դրանց դասակարգման տարբեր մոտեցումների գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է առաջնորդման, իշխանության և շահադրդման երևույթների և դրանց առնչվող տեսությունների գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է ռազմավարական կառավարման տեսությունների, ռազմավարական պլանավորման գործընթացի, խնդիրների, պլանավորումն ուղեկցող գործողությունների և դրանց կազմակերպման առանձնահատկությունների իմացություն:
- Ցուցաբերում է ֆինանսական և կառավարչական հաշվառման հիմունքների իմացություն:
- Ցուցաբերում է սպառողների կամ սոցիալական այլ խմբերի կարիքները վեր հանելու տեսական մեթոդաբանական հիմնական մոտեցումների իմացություն:
- Դրսևորում է վերահսկողության տեսական մեթոդաբանական հիմքերի և կազմակերպական գործընթացների արդյունավետության գնահատման հիմնական գործիքակազմի վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:
- Դրսևորում է մակրո- և միկրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունների, օրենքների և սկզբունքների իմացություն:
- Ցուցաբերում է տնտեսության տարբեր ոլորտների և դրանց կառավարման առանձնահատկությունների, ինչպես նաև պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման տարբեր մոտեցումների գիտելիք և իմացություն:
- Ցուցաբերում է արժեքի ձևավորման և փոխանցման գործընթացների կառավարման սկզբունքների իմացություն:

##### 4.2 Հմտություններ

###### 4.2.1. Գիտելիքի և իմացության կիրառում

- Կարող է գնահատել միկրո- և մակրոմիջավայրի ազդեցությունը կառավարման համակարգերի գործունեության վրա:
- Կարող է մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով արդյունավետ բանակցություններ վարել և մարդկանց ղեկավարել:
- Կարող է մշակել կառավարման գործընթացին առնչվող տարբեր ծրագրեր և մասնակցել դրանց իրագործման միջոցառումներին:
- Կարող է նախագծել կազմակերպական կառուցվածքներ, իրականացնել լիազորությունների և պատասխանատվության բաշխում, ձևակերպել խնդիրներ և պատվիրակել ենթականերին:
- Կարող է իրականացնել ֆինանսական վերլուծություններ կառավարչական խնդիրների լուծման նպատակով, արդյունավետորեն պլանավորել, կազմակերպել և վերահսկել կազմակերպության ֆինանսական գործունեությունը:
- Կարող է իրականացնել սպառողների, մրցակիցների և շուկայի վերլուծություններ, արդյունավետորեն պլանավորել, կազմակերպել և վերահսկել կազմակերպության մարքեթինգային գործունեությունը:

<sup>2</sup> <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

- Կարող է ընդունել կառավարչական որոշումներ խնդիրները համակարգի մեջ դիտարկելով և համակարգային մոտեցման համապատասխան գործիքակազմ կիրառելով:

- Կարող է մշակել տարբեր մակարդակի ռազմավարություններ:
- Կարող է գնահատել և կառավարել կազմակերպության գործունեությանն առնչվող ռիսկերը և կատարել համապատասխան կանխատեսումային հաշվարկներ:

**4.2.2. Հաղորդակցման, ՏՀՏ և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ**

- Կարող է կատարել տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման աշխատանքներ, ինչպես նաև մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով օգտվել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից:
- Կարող է իրականացնել հետազոտություններ կառավարչական զանազան խնդիրներ լուծելու նպատակով, ինչպես նաև վերլուծել դրանց արդյունքները:
- Կարող է պատրաստել զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքներ:

**4.2.3. Ընդհանրական, իմացական կարողություններ, (ներառյալ դատողություններ անելը)**

- Ունակ է լուծելու մասնագիտական խնդիրները վերլուծության և համադրության հիման վրա:
- Տիրապետում է մաթեմատիկական և վիճակագրության մեթոդներին, ինչպես նաև մաթեմատիկական մոդելավորման եղանակներին:
- Ունակ է մասնագիտական վերլուծություններ իրականացնելիս կիրառել որակական և քանակական մեթոդներ:
- Ունակ է թիմում աշխատելու և թիմի անդամների հետ արդյունավետ համագործակցելու:
- Ունակ է օգտվելու նորմատիվ իրավական փաստաթղթերից:

**4.3. Կարողություններ**

**4.3.1. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները)**

- Կարող է բացահայտել, հաղթահարել և լուծումներ տալ անձանոթ պայմաններում առաջացած խնդիրներին:
- Ունակ է ինքնուրույն որոշումներ ընդունելու:
- Ունակ է հաշվի առնելու կառավարչական որոշումների հետևանքները սոցիալական պատասխանատվության տեսանկյունից:
- Ունակ է տարաբնույթ և տարասեռ մշակութային միջավայրերում աշխատելու, տարբեր զարգացման և մտավոր մակարդակի տեր մարդկանց հետ համագործակցելու:

**5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների<sup>3</sup>.**

«Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել կառավարման մասնագիտական գործունեության ընթացքում, մասնագիտական հետազոտության լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և կառավարման բնագավառում գիտական հետազոտություններ

<sup>3</sup> Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

կատարելու նպատակով:

**6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը**

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		3 կրեդիտ/90 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն		8
Գործնական աշխատանք		4
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		78
<b>Ընդամենը</b>		
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)		Քննություն

**7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները<sup>4</sup> .**

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտակ ան-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ ինացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

<sup>4</sup> Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել էլույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են<sup>5</sup>

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն

<sup>5</sup> Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**<sup>6</sup> հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:
9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**<sup>7</sup> մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

---

<sup>6</sup> Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

<sup>7</sup> Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Թեմաների<sup>8</sup>.

Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ծավալն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապլունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Թեմա 1 Մերկանտիլիստների առևտրատնտեսական հայացքները և բացարձակ առավելությունների տեսությունը Թեմա 2 Համեմատական առավելությունների սկզբունքը և մասնագիտացումը, Տրանսֆորմացիայի սահմանափակումներ Թեմա 3 Հեքտեր-Օհլինի տեսությունը Ստոպլեր-Մամուելսոնի տեսությունը Լեոնտևի պարադոքս	2		2		18
2.	Թեմա 4 Էջվորթի արկղը, Նեոդասականների առևտրատնտեսական հայացքները, Փոխառաջարկի կորերը, Համաշխարհային արտադրական հնարավորությունների կորը Թեմա 5 Ռիբչինսկու տեսությունը, Բիզմանի տեսությունը Մայքլ Փորթերի մրցակցային առավելության տեսություն	2				18
3	Թեմա 6 Ռեսուրսների համաշխարհային շուկայում հավասարակշռության հաստատում Հարկերի ազդեցությունը աշխատուժի համաշխարհային շուկայի վրա Թեմա 7 Արտաքին առևտրային քաղաքականություն, Մաքսերի ազդեցությունը ռեսուրսների վրա (փոքր և մեծ երկրների օրինակներ), ներուժման տարիքների ընդհանրությունը փոխառաջարկի կորերով, Թեմա 8 Արտահանման հարկեր, քվոտաներ, սուբսիդիաներ, արտահանման կամովի	2		2		18

<sup>8</sup> Նման է օրացուցային պլանին

	ահմաափակում, դեմպինգ, էմբարգո				
4	Թեմա 9 Արժույթ և վճարային հաշվեկշիռ, կապիտալի և ընթացիկի վրա ազդող գործոններ, ընդհանուր հավասարակշռություն Թեմա 10 Դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների ազդեցությունը ֆիքսված և լողացող փոխարժեքների պարագայում, ԱՀԿ	2			24
ԸՆԴԱՍԵՆԸ		8		4	78

**11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ**

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
<b>Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)</b>		
1.	1. Թ. Թորոսյան «Միջազգային տնտեսագիտություն», Երևան 200	
2.	2. Губина М. А. Мировая экономика и международные экономические отношения. Практикум : учебное пособие для бакалавриата и специалитета / М. А. Губина, А. Г. Коваль, З. С. Подоба, С. Ф. Сутырин. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.	
3	3. Дерен, В. И. Мировая экономика и международные экономические отношения : учебник и практикум для вузов / В. И. Дерен. — 2-е изд., испр. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.	
4	4. Зубенко В. В. Мировая экономика и международные экономические отношения : учебник и практикум для академического бакалавриата / В. В. Зубенко, О. В. Игнатова, Н. Л. Орлова, В. А. Зубенко. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.	
<b>Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)</b>		
1.	5. Колесов В. П. Мировая экономика. Экономика стран и регионов : учебник для академического бакалавриата / В. П. Колесов [и др.] ; под редакцией В. П. Колесова, М. Н. Осьмой. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.	
2.	6. Погорлецкий А. И. Мировая экономика и международные экономические отношения : учебник	

	для бакалавриата и специалитета / А. И. Погорлецкий [и др.] ; под редакцией А. И. Погорлецкого, С. Ф. Сутырина. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.	
<b>Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)</b>		
1.	<a href="http://fpt.ru/files/management/kibanov_ypravlenie-personalom.pdf">http://fpt.ru/files/management/kibanov_ypravlenie-personalom.pdf</a>	
2.	<a href="http://xn--90ahkajq3b6a.xn--2000-94dygis2b.xn--p1ai/personal/per1-1/per06.pdf">http://xn--90ahkajq3b6a.xn--2000-94dygis2b.xn--p1ai/personal/per1-1/per06.pdf</a>	

**12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ**

**12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ**

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող Հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն <sup>9</sup>
1.	Թեմա 1 Մերկանտիլիստների առևտրատնտեսական հայացքները և բացարձակ առավելությունների տեսությունը Թեմա 2 Համեմատական առավելությունների սկզբունքը և ֆասնագիտացումը, Տրանսֆորմացիայի սահմանափակումը Թեմա 3 Հեքշեր-Օհլինի տեսությունը Ստոպլեր-Սամուելսոնի տեսությունը Լեոնտևի պարադոքս	Մերկանտիլիստների առևտրատնտեսական հայացքները և բացարձակ առավելությունների տեսությունը Համեմատական առավելությունների սկզբունքը և ֆասնագիտացումը, Տրանսֆորմացիայի սահմանափակումը Հեքշեր-Օհլինի տեսությունը Ստոպլեր-Սամուելսոնի տեսությունը Լեոնտևի պարադոքս	2	ՊԳ1
2.	Թեմա 4 Էջվորթի արկղը, Նեոդասականների առևտրատնտեսական հայացքները, Փոխառաջարկի	Էջվորթի արկղը, Նեոդասականների առևտրատնտեսական հայացքները, Փոխառաջարկի ինտերպրետացիան և արտադրական	2	ՊԳ1

<sup>9</sup> Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	կորերը, Համաշխարհային արտադրական հնարավորությունների կորը Թեմա 5 Ռեֆչինսկու տեսությունը, Բիբլիոթեկի տեսությունը Մայքլ Փորթերի մրցակցային առավելության տեսություն	Ռեֆչինսկու տեսությունը, Բիբլիոթեկի տեսությունը Մայքլ Փորթերի մրցակցային առավելության տեսություն		
3.	Թեմա 6 Ռեսուրսների համաշխարհային շուկայում հավասարակշռության հաստատում Հարկերի ազդեցությունը աշխատուժի համաշխարհային շուկայի վրա Թեմա 7 Արտաքին առևտրային քաղաքականություն, Մաքսերի ազդեցությունը տնտեսության վրա(փոքր և մեծ երկրների օրինակներ), ներուժման տարիքների թննարկումը փոխառաջարկի կորերով, Թեմա 8 Արտահաման հարկեր, քվոտաներ, սուբսիդիաներ, արտահանման կամովի սահմանափակում, դեմպինգ, ռմբարգո	Ռեսուրսների համաշխարհային շուկայում հավասարակշռության հաստատում Հարկերի ազդեցությունը աշխատուժի համաշխարհային շուկայի վրա Արտաքին առևտրային քաղաքականություն, Մաքսերի ազդեցությունը տնտեսության վրա(փոքր և մեծ երկրների օրինակներ), ներուժման տարիքների թննարկումը փոխառաջարկի կորերով, Արտահաման հարկեր, քվոտաներ, սուբսիդիաներ, արտահանման կամովի սահմանափակում, դեմպինգ, ռմբարգո	2	ՊԳ1
4	Թեմա 9 Արժույթ և վճարային հաշվեկշիռ, կապիտալի և ընթացիկի վրա ազդող գործոններ, ընդհանուր հավասարակշռություն	Արժույթ և վճարային հաշվեկշիռ, կապիտալի և ընթացիկի վրա ազդող գործոններ, ընդհանուր հավասարակշռություն	2	ՊԳ1

<p>ընդհանուր հավասարակշռություն Թեմա 10 Դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների ազդեցությունը ֆիքսված և լողացող փոխարժեքների պարագայում, ԱՀԿ</p>	<p>Դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների ազդեցությունը ֆիքսված և լողացող փոխարժեքների պարագայում, ԱՀԿ</p>		
--	---	--	--

**12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ**

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող Հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն <sup>10</sup>
1.	<p>Թեմա 1Մերկանտիլիստների առևտրատնտեսական հայացքները և բացարձակ առավելությունների տեսությունը</p> <p>Թեմա 2 Համեմատական առավելությունների մկզբունքը և մասնագիտացումը, Տրանսֆորմացիայի սահմանախին նորմա</p> <p>Թեմա 3 Հեքշեր-Օհլինի տեսությունը Ստոպլեր-Սամուելսոնի տեսությունը Լեոնտևի պարադոքս</p>	<p>Մերկանտիլիստների առևտրատնտեսական հայացքները և բացարձակ առավելությունների տեսությունը</p> <p>Համեմատական առավելությունների մկզբունքը և մասնագիտացումը, Տրանսֆորմացիայի սահմանախին նորմա</p> <p>Հեքշեր-Օհլինի տեսությունը Ստոպլեր-Սամուելսոնի տեսությունը Լեոնտևի պարադոքս</p>	2	բանավոր	ՊԳ-1
2.	Թեմա 4 Էջվորթի արկղը, Նեոդասականների առևտրատնտեսական հայացքները, Փոխառաջարկի	Էջվորթի արկղը, Նեոդասականների առևտրատնտեսական հայացքները,		բանավոր	ՊԳ-1

<sup>10</sup> Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	կորերը, Համաշխարհային արտադրական հնարավորությունների կորը Թեմա 5 Ռիբչինսկու տեսությունը, Բիագվադիի տեսությունը Մայքլ Փորթերի մրցակցային առավելության տեսություն	Փոխառաջարկի կորերը, Համաշխարհային արտադրական հնարավորությունների կորը Ռիբչինսկու տեսությունը, Բիագվադիի տեսությունը Մայքլ Փորթերի մրցակցային առավելության տեսություն			
3	Թեմա 6 Ռեսուրսների համաշխարհային շուկայում ռավասարակշռության հաստատում Հարկերի ազդեցությունը աշխատուժի համաշխարհային շուկայի վրա Թեմա 7 Արտաքին առևտրային քաղաքականություն, Մաքսերի ազդեցությունը տնտեսության վրա(փոքր և մեծ երկրների օրինակներ), ներուծման տարիքների քննարկումը փոխառաջարկի կորերով, Թեմա 8 Արտահանման հարկեր, քվոտաներ, մուրսիդիաներ, արտահանման կամովի մահմաափակում, դեմպինգ, էմբարգո	Ռեսուրսների համաշխարհային շուկայում ռավասարակշռության հաստատում Հարկերի ազդեցությունը աշխատուժի համաշխարհային շուկայի վրա Արտաքին առևտրային քաղաքականություն, Մաքսերի ազդեցությունը տնտեսության վրա(փոքր և մեծ երկրների օրինակներ), ներուծման տարիքների քննարկումը փոխառաջարկի կորերով, Արտահանման հարկեր, քվոտաներ, մուրսիդիաներ, արտահանման կամովի մահմաափակում, դեմպինգ, էմբարգո	2	բանավոր	ՊԳ1
4	Թեմա 9 Արժույթ և վճարային հաշվեկշիռ, կապիտալի և ընթացիկի վրա ազդող գործոններ, ընդհանուր ռավասարակշռություն Թեմա 10 Դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների ազդեցությունը ֆիքսված և լողացող փոխարժեքների պարագայում, ԱՀԿ	Արժույթ և վճարային հաշվեկշիռ, կապիտալի և ընթացիկի վրա ազդող գործոններ, ընդհանուր ռավասարակշռություն Դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների ազդեցությունը ֆիքսված և լողացող փոխարժեքների պարագայում, ԱՀԿ		բանավոր	ՊԳ1

**12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ**

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն <sup>11</sup>
1.					
2.					

**12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ**

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը <sup>12</sup>	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն <sup>13</sup>
1.	Արտաքին առևտրի կարգավորման աղմինիստրատիվ մեթոդները	Արտաքին առևտրի կարգավորման աղմինիստրատիվ մեթոդները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
2.	Պետության արժութային քաղաքականությունը	Պետության արժութային քաղաքականությունը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
3.	Արժութային շուկաները ժամանակակից պայմաններում	Արժութային շուկաները ժամանակակից պայմաններում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
4.	Արժութային փոխարժեքը և նրա վրա ազդող գործոնները	Արժութային փոխարժեքը և նրա վրա ազդող գործոնները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
5.	Միջազգային աշխատաքային միգրացիայի ազդեցությունը դոնոր երկրների տնտեսության վրա	Միջազգային աշխատաքային միգրացիայի ազդեցությունը դոնոր երկրների տնտեսության վրա	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1

<sup>11</sup> Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

<sup>12</sup> Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

<sup>13</sup> Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

6	Միջազգային աշխատաքային միգրացիայի ազդեցությունը ռեցիպիենտ երկրների տնտեսության վրա	Միջազգային աշխատաքային միգրացիայի ազդեցությունը ռեցիպիենտ երկրների տնտեսության վրա	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
7	Միջազգային առևտրի պետական կարգավորումը, դրա իրականացման նպատակները և մեթոդները	Միջազգային առևտրի պետական կարգավորումը, դրա իրականացման նպատակները և մեթոդները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1, ԼԳ1
8	Միջազգային աշխատաքային միգրացիայի պետական կարգավորումը	Միջազգային աշխատաքային միգրացիայի պետական կարգավորումը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1, ԼԳ1
9	Արտաքին տնտեսական կապերի կարևորությունը ազգային տնտեսության զարգացման համար	Արտաքին տնտեսական կապերի կարևորությունը ազգային տնտեսության զարգացման համար	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
10	Օտարերկրյա ներդրումների դերը ընդունող երկրի տնտեսության համար	Օտարերկրյա ներդրումների դերը ընդունող երկրի տնտեսության համար	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
11	Արտաքին պարտքը և նրա կարգավորումը	Արտաքին պարտքը և նրա կարգավորումը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
12	Կապիտալի արտահանման աշխարհագրական փոփոխությունը ներկային փուլում	Կապիտալի արտահանման աշխարհագրական փոփոխությունը ներկային փուլում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
13	Օտարերկրյա ներդրումների հասկացությունը և ձևերը	Օտարերկրյա ներդրումների հասկացությունը և ձևերը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
14	Արտաքին առևտրի կարգավորման միջպետական կարգավորումը (GATT-WTO)	Արտաքին առևտրի կարգավորման միջպետական կարգավորումը (GATT-WTO)	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
15	Աշխատուժի միջազգային միգրացիան, նրա տեսակները և միգրացիոն հոսքերի հիմնական ուղղությունները	Աշխատուժի միջազգային միգրացիան, նրա տեսակները և միգրացիոն հոսքերի հիմնական ուղղությունները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1

16	Միջազգային տնտեսական ինտեգրացիաների հասկացությունը, առաջացման պատճառները և զարգացումը	Միջազգային տնտեսական ինտեգրացիաների հասկացությունը, առաջացման պատճառները և զարգացումը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
17	Միջազգային գիտատեխնիկական համագործակցություն	Միջազգային գիտատեխնիկական համագործակցություն	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
18	Աշխատանքի միջազգային բաժանման հետևաքնները	Աշխատանքի միջազգային բաժանման հետևաքնները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
19	SDR-ը և EQU-ն ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	SDR-ը և EQU-ն ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
20	Միջազգային առևտրային գործարքները	Միջազգային առևտրային գործարքները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
21	Արժույթի միջազգային հիմնադրամի ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	Արժույթի միջազգային հիմնադրամի ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
22	Միջազգային վարկերի տեսակները և հիմնական հատկանիշները	Միջազգային վարկերի տեսակները և հիմնական հատկանիշները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
23	Ազատ տնտեսական գոտիների տեսակները, առաջացման պատճառները և տեսակները	Ազատ տնտեսական գոտիների տեսակները, առաջացման պատճառները և տեսակները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
24	Տուրիստական ծառայությունների միջազգային շուկան	Տուրիստական ծառայությունների միջազգային շուկան	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
25	Ոսկու համաշխարհային շուկան ներկայիս փուլում	Ոսկու համաշխարհային շուկան ներկայիս փուլում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
26	NAFTA-ի դերը ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	NAFTA-ի դերը ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1

27	Միազգային առևտուրը և տրանսպորտային սպասարկումը	Միազգային առևտուրը և տրանսպորտային սպասարկումը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
28	MERCOSUR-ի դերը ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	MERCOSUR-ի դերը ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
29	ՄՏՀ-ի էկոլոգիական ասպեկտների վերլուծություն	ՄՏՀ-ի էկոլոգիական ասպեկտների վերլուծություն	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
30	TNC-ների դերը ՄՏՀ համակարգում	TNC-ների դերը ՄՏՀ համակարգում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
31	Միջազգային աճուրդները	Միջազգային աճուրդները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
32	Միջազգային արբիտրաժ	Միջազգային արբիտրաժ	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
33	Միջազգային տնտեսական կազմակերպությունների դերը համաշխարհային տնտեսական կապերի կարգավորման գործում	Միջազգային տնտեսական կազմակերպությունների դերը համաշխարհային տնտեսական կապերի կարգավորման գործում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
34	ՄԱԿ-ի դերը ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	ՄԱԿ-ի դերը ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
35	ԱՀԿ-ի ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	ԱՀԿ-ի ժամանակակից միջազգային տնտեսական հարաբերություններում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
36	Նավթի համաշխարհային շուկան և OPEC-ը	Նավթի համաշխարհային շուկան և OPEC-ը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
37	ՀԲ-ի խմբի դերը տնտեսական զարգացման խնդիրների լուծման բազավառում	ՀԲ-ի խմբի դերը տնտեսական զարգացման խնդիրների լուծման բազավառում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
38	Բիովառելիքի համաշխարհային շուկան	Բիովառելիքի համաշխարհային շուկան	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1

39	Շուկաների գլոբալիզացիան որպես բազմաչափ պրոցես	Շուկաների գլոբալիզացիան որպես բազմաչափ պրոցես	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
40	Միջազգային բիզնեսի հիմնական ինստիտուտները և շուկաները	Միջազգային բիզնեսի հիմնական ինստիտուտները և շուկաները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
41	Վերազգային կորպորացիաներ. արտադրությունների աշխարհագրական լոկալիզացիա	Վերազգային կորպորացիաներ. արտադրությունների աշխարհագրական լոկալիզացիա	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
42	Միջազգային բիզնեսում գլոբալ գործընթացների գործոնների և հեռանկարների տարբերությունները	Միջազգային բիզնեսում գլոբալ գործընթացների գործոնների և հեռանկարների տարբերությունները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
43	Web միջավայրը որպես վիրտուալ և նյութական հիմք բիզնեսի գլոբալիզացիայի համար	Web միջավայրը որպես վիրտուալ և նյութական հիմք բիզնեսի գլոբալիզացիայի համար	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
44	Վերազգային կորպորացիաների տեսակները և նրանց օպերացիոն ակտիվության մեթոդները միջազգային շուկաներում	Վերազգային կորպորացիաների տեսակները և նրանց օպերացիոն ակտիվության մեթոդները միջազգային շուկաներում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
45	Գլոբալիզացիան և ՕՈՆ-ը	Գլոբալիզացիան և ՕՈՆ-ը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
46	Տարաբնույթ գլոբալ այլանսների բնութագիրը և վերազգային կորպորացիաների ուղղահայաց ինտեգրացիան	Տարաբնույթ գլոբալ այլանսների բնութագիրը և վերազգային կորպորացիաների ուղղահայաց ինտեգրացիան	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1

47	Մրցակցային առավելությունների տեսությունը(M. Porter) որպես ժամանակակից միջազգային բիզնեսի հիմնական տեսություն	Մրցակցային առավելությունների տեսությունը(M. Porter) որպես ժամանակակից միջազգային բիզնեսի հիմնական տեսություն	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
48	Առևտրային բարիերները և հովանավորչությունը միջազգային բիզնեսում	Առևտրային բարիերները և հովանավորչությունը միջազգային բիզնեսում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
49	Ազգային մարքեթինգային միջավայրերը համեմատելու բազմագործոնային մեթոդները	Ազգային մարքեթինգային միջավայրերը համեմատելու բազմագործոնային մեթոդները	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
50	Միջազգային բիզնեսի քաղաքական, օրենսդրական, տնտեսական և տեխնոլոգիական միջավայրերը (երկրի օրինակով)	Միջազգային բիզնեսի քաղաքական, օրենսդրական, տնտեսական և տեխնոլոգիական միջավայրերը (երկրի օրինակով)	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
51	Սոցիալ-մշակութային միջավայրի ազդեցությունը միջազգային բիզնեսի վրա (երկրի օրինակով)	Սոցիալ-մշակութային միջավայրի ազդեցությունը միջազգային բիզնեսի վրա (երկրի օրինակով)	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
52	Cross-մշակութային մրցակցության զարգացումը և ազդեցությունը միջազգային բիզնեսի վրա	Cross-մշակութային մրցակցության զարգացումը և ազդեցությունը միջազգային բիզնեսի վրա	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
53	Միջազգային բանակցությունները և միջազգային բիզնեսի էթիկան	Միջազգային բանակցությունները և միջազգային բիզնեսի էթիկան	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1

54	Գլոբալ էկոլոգիայի պաշտպանությունը միջազգային բիզնեսում	Գլոբալ էկոլոգիայի պաշտպանությունը միջազգային բիզնեսում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
55	Օֆշորների դերը միջազգային բիզնեսի զարգացման գործում	Օֆշորների դերը միջազգային բիզնեսի զարգացման գործում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
56	Վերազգային կորպորացիաների դերը միջազգային բիզնեսի զարգացման գործում	Վերազգային կորպորացիաների դերը միջազգային բիզնեսի զարգացման գործում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
57	Վերազգային բանկերի դերը միջազգային բիզնեսի զարգացման գործում	Վերազգային բանկերի դերը միջազգային բիզնեսի զարգացման գործում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
58	Միջազգային ինտեգրացիաների դերը միջազգային բիզնեսի զարգացման գործում	Միջազգային ինտեգրացիաների դերը միջազգային բիզնեսի զարգացման գործում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
59	Ներդրումային միջավայրը և նրա վերլուծությունը	Ներդրումային միջավայրը և նրա վերլուծությունը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
60	Որակի միջազգային ISO 9000 համակարգը	Որակի միջազգային ISO 9000 համակարգը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
61	Աութորսինգը միջազգային բիզնեսում	Աութորսինգը միջազգային բիզնեսում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
632	Լոգիստիկան միջազգային բիզնեսում	Լոգիստիկան միջազգային բիզնեսում	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
63	Միջազգային բիզնեսի ազգային և միջպետական կարգավորումը	Միջազգային բիզնեսի ազգային և միջպետական կարգավորումը	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1

64	Միջազգային փիզնեսի և մրցունակությունը ստրատեգիան	Միջազգային փիզնեսի և մրցունակությունը ստրատեգիան	<u>Ռեֆերատ</u>	Սահմանված գրաֆիկով	Գրավոր	ՊԳ1
----	--	--	----------------	--------------------	--------	-----

**13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում<sup>14</sup>**

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Մարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

<sup>14</sup> Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

#### 14. **Գնահատում**

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի<sup>15</sup>:

##### 14.1. **Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝**

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը 20 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

##### 14.2. **Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.**

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

##### 14.3. **Հարցաշար (ըստ ծրագրի)**

---

<sup>15</sup>«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

## «Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ» առարկայից քննության հարցաշար

1. Մերկանտիլիստների առևտրատնտեսական հայացքները և բացարձակ առավելությունների տեսությունը
2. Համեմատական առավելությունների սկզբունքը և մասնագիտացումը,
3. Տրանսֆորմացիայի սահմանափակ նորմա
4. Հեքտեր-Օհլինի տեսությունը Ստոպլեր-Սամուելսոնի տեսությունը Լեոնտևի պարադոքս
5. Էջվորթի արկղը,
6. Նեոդասականների առևտրատնտեսական հայացքները,
7. Փոխառաջարկի կորերը,
8. Համաշխարհային արտադրական հնարավորությունների կորը
9. Ռիբչինսկու տեսությունը,
10. Բհագվադիի տեսությունը
11. Մայքլ Փորթերի մրցակցային առավելության տեսություն
12. Ռեսուրսների համաշխարհային շուկայում հավասարակշռության հաստատում
13. Հարկերի ազդեցությունը աշխատուժի համաշխարհային շուկայի վրա
14. Արտաքին առևտրային քաղաքականություն,
15. Մաքսերի ազդեցությունը տնտեսության վրա(փոքր և մեծ երկրների օրինակներ),
16. ներուժման տարիքների քննարկումը փոխառաջարկի կորերով,
17. Արտահաման հարկեր,
18. Քվոտաներ և սուբսիդիաներ,
19. արտահանման կամովի սահմանափակում
20. , Դեմպինգ և Էմբարգո
21. Արժույթ և վճարային հաշվեկշիռ,
22. կապիտալի և ընթացիկի վրա ազդող գործոններ,
23. ընդհանուր հավասարակշռություն
24. Դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների ազդեցությունը ֆիքսված և լողացող փոխարժեքների պարագայում,
25. ԱՀԿ

### 14.4. Գնահատման չափանիշները<sup>16</sup>.

- Տեսական գիտելիքները ստուգվում են երկու ընթացիկ ստուգումներով:
- Գործնական աշխատանքները ստուգվում են գործնական պատասխաններով:
- Ինքնուրույն աշխատանքը հանձնարարվում են 1 աշխատանք մեկ կիսամյակի համար:

<sup>16</sup> Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

**ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ**

<b>Մասնագիտություն`</b>	041301.00.6, կառավարում <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
<b>Կրթական ծրագիր`</b>	041301.01.6, կառավարում/ըստ ոլորտի/ <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
<b>Որակավորման աստիճան`</b>	կառավարման բակալավր <i>/բակալավր, մագիստրատուրա/</i>

**Հեռակա ուսուցման համակարգ**

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԷԻԿ/բ-014 Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	5-րդ տարի, 9-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	12	Դասախոսություն	8
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	4
	Ինքնուրույն	78		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին միջազգային տնտեսական հարաբերությունների, համաշխարհային տնտեսական գործընթացներին, պարզաբանել միջազգային առևտրի, կապիտալի և աշխատուժի տեղաշարժերին, և ներկայացնել միջազգային արժույթային համակարգի ձևավորման և զարգացման ընթացքը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ուսանողը ձեռք է բերում գիտելիքներ միջազգային տնտեսագիտության տեսությունների էվոլյուցիայից, համաշխարհային տնտեսական աշխարհակարգից, միջազգային մրցակցության առանձնահատկություններից, երկրների արտահանման և ներմուծման քաղաքականության նրբություններից, միջազգային փողի շուկայի կառուցվածքից, միջազգային փոխարժեքի շուկայից, միջազգային միգրացիայի առանձնահատկություններից, միջազգային տարբեր տնտեսակա կազմակերպությունների գործունեության և առանձնահատկություններից:</li> </ul> <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ուսանողը ձեռք է բերում միջազգային տնտեսական հարաբերությունները վերլուծելու հմտություններ, գրաֆիկորեն միջազգային տնտեսական առևտրի տեսությունները, աշխատուժի միգրացիան, փողի և փոխարժեքի շուկայի փոփոխությունները պատկերելու կարողություններ, համաշխարհային առկա աշխարհակարգը բացատրելու և վերլուծելու կարողություններ:</li> </ul> <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Կարող է ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարել համաշխարհային տնտեսությունու կատարվող</li> </ul>			

	<p><i>փոփոխությունների վերաբերյալ, պատճառահետևանքային կապեր կառուցել այս կամ այն միջազգայն տնտեսական ֆենոմենների պարագայում, ինքնուրույն գրաֆիկորեն ներկայացնել երկրների արտահանման և ներմուծման առանձնահատկությունները, բացատրել միջազգային տնտեսական հարաբերություններում առկա տրամաբանական կապերը:</i></p>
<p><b>Դասընթացի բովանդակությունը</b></p>	<p>Թեմա 1 Մերկանտիլիստների առևտրատնտեսական հայացքները և բացարձակ առավելությունների տեսությունը</p> <p>Թեմա 2 Համեմատական առավելությունների սկզբունքը և մասնագիտացումը, Տրանսֆորմացիայի սահմանափակ նորմա</p> <p>Թեմա 3 Հեքշեր-Օհլինի տեսությունը Ստոպլեր-Սամուելսոնի տեսությունը Լեոնտևի պարադոքս</p> <p>Թեմա 4 Էջվորթի արկղը, Նեոդասականների առևտրատնտեսական հայացքները, Փոխառաջարկի կորերը, Համաշխարհային արտադրական հնարավորությունների կորը</p> <p>Թեմա 5 Ռիբչինսկու տեսությունը, Բիագվադիի տեսությունը Մայքլ Փորթերի մրցակցային առավելության տեսություն</p> <p>Թեմա 6 Ռեսուրսների համաշխարհային շուկայում հավասարակշռության հաստատում Հարկերի ազդեցությունը աշխատուժի համաշխարհային շուկայի վրա</p> <p>Թեմա 7 Արտաքին առևտրային քաղաքականություն, Մաքսերի ազդեցությունը տնտեսության վրա(փոքր և մեծ երկրների օրինակներ), ներմուծման տարիֆների քննարկումը փոխառաջարկի կորերով,</p> <p>Թեմա 8 Արտահանման հարկեր, քվոտաներ, սուբսիդիաներ, արտահանման կամովի սահմանափակում, դեմպինգ, Էմբարգո</p> <p>Թեմա 9 Արժույթ և վճարային հաշվեկշիռ, կապիտալի և ընթացիկի վրա ազդող գործոններ, ընդհանուր հավասարակշռություն</p> <p>Թեմա 10 Դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների ազդեցությունը ֆիքսված և լողացող փոխարժեքների պարագայում, ԱՀԿ</p>
<p><b>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</b></p>	<p>Դասընթացը ավարտվում է քննությամբ:</p>
<p><b>Գրականություն</b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Թ. Թորոսյան «Միջազգային տնտեսագիտություն», Երևան 200</li> <li>2. Губина М. А. Мировая экономика и международные экономические отношения. Практикум : учебное пособие для бакалавриата и специалитета / М. А. Губина, А. Г. Коваль, З. С. Подоба, С. Ф. Сутырин. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.</li> <li>3. Дерен, В. И. Мировая экономика и международные экономические отношения : учебник и практикум для вузов / В. И. Дерен. — 2-е изд., испр. и доп. — Москва :</li> </ol>

Издательство Юрайт, 2019.

4. Зубенко В. В. Мировая экономика и международные экономические отношения : учебник и практикум для академического бакалавриата / В. В. Зубенко, О. В. Игнатова, Н. Л. Орлова, В. А. Зубенко. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.
5. Колесов В. П. Мировая экономика. Экономика стран и регионов : учебник для академического бакалавриата / В. П. Колесов [и др.] ; под редакцией В. П. Колесова, М. Н. Осьмой. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.
6. Погорлецкий А. И. Мировая экономика и международные экономические отношения : учебник для бакалавриата и специалитета / А. И. Погорлецкий [и др.] ; под редакцией А. И. Погорлецкого, С. Ф. Сутырина. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.